

BEROEPSBELANGEN.

GENEESKUNST IN HET GROOT EN IN HET KLEIN. — K. FINKENRATH houdt in de *Berl. Aerzte-Corresp.* van 7 Augustus een beschouwing over de vraag of de arts, die geheel op zich zelf zijn beroep als „Zwergbetrieb” uitoefent, wel in staat is, zijn werkzaamheid te doen beantwoorden aan den stand der wetenschap. Veelal wordt deze vraag niet alleen ontkennend beantwoord, maar gaat met dit antwoord ook de voorstelling gepaard, dat ook de kennis van dien eenling niet op de hoogte van den tijd is. Daarom: naar den specialist, den professor, de kliniek of polycliniek!

FINKENRATH zegt, dat zeker de *hulpmiddelen* van den arts beter, en meer op de hoogte van den tijd *kunnen* zijn, als het vermogen van het „bedrijf” grooter is, dus vooral, als dit een openbare instelling is. Maar dit brengt volstrekt niet noodzakelijk mede, dat „nu ook de kennis en de nauwgezetheid van den arts, die voor de geneeskunst in het groot” werkzaam is, grooter zijn, en hierop komt het toch aan. Om na te gaan, of het al of niet zoo is, maakt hij gebruik van een verhandeling van GROEDEL, LINIGER en LOSSEN over ongevallen en letsel door toepassing van Röntgenstralen (*Ergänzungsband 36, I van Fortschritte auf dem Gebiete der Röntgenstrahlen*, 1925), waarin 82 letsels worden behandeld, waarvan weder 3 gesimuleerd waren en 1 door hoge stroomspanning was veroorzaakt.

In de eerste plaats wordt geklaagd over het toenemend gevaar door de wijze, waarop de X-stralen in den militairen dienst — dus zeker een bedrijf in het groot — worden toegepast; „Na den oorlog”, zegt GROEDEL, „hebben de verkeerd etoestanden ook de burgerlijke Röntgen-inrichtingen aangetast”.

Door *diagnostische* bestraling had 19 maal een letsel plaats: 3 maal bij artsen, die op zich zelf stonden, 13 maal in openbare instellingen, 3 maal in particuliere instellingen; 2 maal was het letsel het gevolg van onachtzaamheid, 17 maal van *onwetendheid* (dus *ten minste* 11 maal in *openbare* instellingen. P.)

Bij *behandeling* met X-stralen kwamen 59 letsels voor: 29 bij bedrijven in het groot, 16 bij Röntgen-specialisten, 14 bij allerlei artsen en specialisten. Hiervan 15 door onachtzaamheid, 22 door *onwetendheid*, 22 zonder dat den arts een verwijt kon treffen, waaronder 8 door ondeugdelijkheid der toestellen, die (alweder door „bedrijven in het groot”) waren geleverd en aangeprezen.

Tot de oorzaken van de ongevallen in grotere inrichtingen behoort ook het *afschuiven* van de werkzaamheden op hulppersoneel of op jonge, nog onvoldoende voor dit werk voorbereide artsen. De „nauwgezetheid” zal dan ook allicht toenemen, naarmate de persoonlijke verantwoordelijkheid grooter is en niet kan worden afgeschoven.

De getalle zijn zeer klein, en aangezien niet bekend is, hoeveel malen X-stralen in de grotere en de kleinere inrichtingen zijn toegepast, ontbreken de onmisbare gegevens ter vergelijking van de betrekkelijke veiligheid dier inrichtingen. Maar bewezen is althans, dat onwetendheid en onachtzaamheid geen privilege vormen van de „geneeskunst in het klein”.

En als men bedenkt, dat deze eigenschappen juist bij de röntgenologie al zeer gemakkelijk tot ongevallen aanleiding geven, en dat dag in dag uit een ontzaggelijk aantal menschen aan X-stralen wordt blootgesteld, dan moet men aannemen, dat die eigenschappen noch bij het bedrijf in het groot, noch bij de eenzame bestralers zeer veel voorkomen.

GENEESKUNDIG VEREENIGINGSLEVEN IN ITALIË. — Een brief uit Italië in de *Münch. med. Wochenschr.* van 20 Augustus bevat belangwekkende bijzonderheden over de wijze, waarop de geneeskundigen daar te lande georganiseerd zijn. In de eerste plaats bestaan er, evenals in Duitschland „artsenkamers” (*Ordine dei medici*), die de artsen tegenover de overheid vertegenwoordigen en ook toezien op onbevoegde uitoefening der geneeskunst. Het grootste deel daarvan is tot een federatie vereenigd.

Tot nu toe bestond er, als vrijwillige vereeniging, een bond van gemeenteartsen. In vele plaatsen is de gemeentearts ambtenaar, voor arm en rijk (condotta piena, vol ambtenaar), hoewel dit gehate stelsel — dat in landen, *waar men het niet kent*, zoowaar voorstanders heeft — van wetswege is afgeschaft. Deze bond is in 1923 een „fascistisch syndicaat” geworden, omdat men als vereeniging bij de regeering niets bereikt, als men geen „fascistische” vereeniging is, en, daar de gemeenten, waarmede de artsen voortdurend strijd hebben te voeren, ook een „fascistischen bond” hebben gevormd, moesten de „medici condotti” wel volgen. Een lid van zulk een bond behoeft geen fascist te zijn maar moet een verklaring onderteekenen, dat hij geen antifascist is. Intusschen eischt de regeering van al haar ambtenaren, dus ook van de gemeenteartsen, zulk een verklaring, op straffe van ontslag. Dan waren er nog vereenigingen van gezondheidsbeambten, spoorweg-, ziekenhuis-, krankzinnigenartsen, die allen tot fascistische syndicaten zijn geworden.

Maar in het begin van dit jaar moesten op last der regeering deze syndicaten allen, te zamen met de apothekers, veeartsen en vroedvrouwen, afdelingen worden van één groot geneeskundig syndicaat, en hun organen mochten niet als vereenigingsorgaan verder bestaan: alle vereenigingsjournalistiek van Italië wordt opgenomen in het eenige orgaan, dat geduld wordt: *Lavoro d'Italia*. Hierin beschikt het geneeskundig syndicaat over een zeker aantal bladzijden. Iedere arts enz. mag daarin vrij zijn meening uiten, „mits hij doordrongen is van den nationalen geest,” m.a.w. fascist is.

De artsenkamers zullen, evenals de advocatenkamers, spoedig verdwijnen of onder streng fascistische leiding worden geplaatst.

DE SCHERPZINNIGE „NIEUWE BOERHAAVE”. — Tijdgenoot en naneef getuigen, dat de oude BOERHAAVE een scherpzinnig man was. Maar bij de Nieuwe legt hij het toch af. Weder krijgen wij een klacht over de wijze, waarop deze maatschappij betalingen weet te ontgaan en daardoor niet alleen zichzelf, maar de middenstandsziekteverzekering in het algemeen bij de artsen en het publiek in discredit brengt. Voor een operatie diende een verzekerde de rekening van een chirurg in: assistentie inbegrepen f 25.10. De maatschappij berichtte, dat art. 5 m. der bijzondere voorwaarden bepaalt, dat „geen vergoeding wordt gegeven voor operaties, waarvan *de kosten* f 25.— niet te boven gaan”. De verzekerde stuurde toen de inmiddels ontvangen rekening van de kliniek, ad f 5.— voor gebruik der operatiekamer, in, als behorende tot *de kosten*. Maar dit werd door de maatschappij beschouwd als kosten voor ligging in een ziekenhuis”, waarvoor de patiënt niet verzekerd was. Het hielp niet, dat betoogd werd, dat het kind in het geheel niet in het ziekenhuis gelegen had. Uw „neen” zij „neen”, denkt de „Nieuwe Boerhave” En het is altijd „neen”.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HUIDEMPHYSEEM NA EEN VERWONDING.

Zaterdag 21 Augustus liet de wijkzuster mij roepen bij een man, met dikke hand en arm, die na een snijwond bloedvergiftiging zou hebben. Bij aankomst vond ik den arm met een gummislang boven den elleboog afgebonden sinds een kwartier. Hij heeft geen koorts en geen gevoel van ernstig ziekzijn; wèl zou hij hebben gebraakt. Er was een snijwond op den bovenkant van den linker wijsvinger, half cirkelvormig, tot op de gewrichtskapsel; de pees was *niet* geraakt. De geheele hand en onderarm waren bijzonder gezwollen, gelijkende op een opgeblazen ballon. Bij palpatie veerde de vinger terug. Percutorisch was er een duidelijke tympanische toon. Bij zachten druk *hoorde* ik lucht uit de snede ontwijken met een sissend geluid, terwijl blaasjes uit de wond opborrelden (lucht met bloed). Zoo lieten de geheele arm en hand zich perifeerwaars „luchtledig” wrijven! Den volgenden dag was